

יד מהרש"א

מסכת כתובות

פרק אלו נערות

חלק ד'

לח. – מא:

June 19, 2008

© Yechezkel Folger 2008

מפתח

דף לה.....	3
תד"ה הני מילי.....	3
תד"ה אבל סימא ובא"ד אבל לר' ישמעאל ותד"ה אמר רב אשי ותד"ה סד"א חידוש הוא.....	4
גמרא האי לא אורסה מיבעי לי' ורש"י ד"ה לא אתיא.....	14
דף לח:.....	17
רש"י ד"ה לא אתיא גז"ש.....	17
תד"ה יש בגר בקבר ובא"ד משמע ורש"י ד"ה מר בר רב אשי.....	18
דף לט.....	27
רש"י ד"ה מר בר רב אשי.....	27
תד"ה הואיל ונישואין.....	28
תד"ה צער דמאי.....	29
דף לט:.....	31
תד"ה אי הכי.....	31
תד"ה אין לי.....	35
בא"ד שאינה יכולה לעכב.....	37
תד"ה אלא אונס.....	40
דף מ.....	42
תד"ה ניתי עשה.....	42
תד"ה הכי גרסינן ממאי מדקתני.....	44
דף מ:.....	46
תד"ה דאי בעי מסר ובא"ד וכי תימא עילף.....	46
תד"ה הא לאו הכי ובא"ד דוקא במוציא שם רע.....	51
דף מא.....	53
תד"ה ר' שמעון בן יהודה אומר.....	53

דף לח.

תד"ה הני מילי

1) מהרש"א as explained by תוספות

a) In our סוגיא

i) We deal with whether a person can be פוטר himself from מיתה by paying כופר

ii) And the גמרא says that

(1) it's more מסתבר that there be a פטור from כופר

(a) For those מיתות במזיד

(i) for which there is a כפרה for שגגתן

(ii) and are for this reason called קלות

(b) Than for those מיתות במזיד

(i) for which there is no כפרה for שגגתן

(ii) and are for this reason called חמורות

b) It follows that

i) Although for other purposes סקילה and שריפה are called חמורות relative to סייף and חנק

ii) Still for our סוגיא these are called קלות where there is כפרה לשגגתן

תד"ה אבל סימא ובא"ד אבל לר' ישמעאל ותד"ה אמר רב אשי ותד"ה סד"א חידוש הוא

1) First הקדמה

- a) Based on a מכה אדם-מכה בהמה of היקש are דורש that
- b) חילוק לחיוב there is no מכה בהמה just as for
  - (1) בין שוגג למזיד
  - (2) בין מתכוין לשאינו מתכוין
  - (3) ובין דרך עלי' לדרך ירידה
- ii) The same for מכה אדם there's no חילוק לפטור
  - (1) בין שוגג למזיד
  - (2) בין מתכוין לשאינו מתכוין
  - (3) ובין דרך עלי' לדרך ירידה

2) Second הקדמה

- a) From the combination of
  - i) אשה הרה ויצאו ילדי' which deals with "ולא יהי' אסון" from דיוק
  - ii) and the היקש of חזקי' תנא דבי חזקי' for שוגג ומזיד
- b) We derive that
  - i) במזיד
    - (1) שלא למיעביד בי' תרתי
    - (2) Meaning
      - (a) We're not מחייב both מיתה and תשלומין
      - (b) Because לי' בדרכה מיני'
  - ii) בשוגג
    - (1) חיוב מיתה even though there's no קם לי' בדרכה מיני'
- c) See רש"י at ממון for a ביאור on why we need both sources

3) גמרא

- a) שאלה
  - i) The word "כל" in a פסוק that mentions "כל הרם" is a ריבוי
  - ii) What are we מרבה from this ריבוי
- b) תשובה
  - i) תנא קמא דר' חנניא בן עקביא

ערכין for דין special כל (1)

ii) ר' חנניא בן עקביא

(1) Doesn't agree with the special דין for ערכין

(2) Applies "כל" to derive the following דין of ברוקה בן יוחנן של ר' ישמעאל בנו של ר'

(a) לא תשקול מיני' ממונא למיפטרי'

(b) Meaning that a רוצח can't be פוטר himself by paying כופר

c) קשיא

i) We already know from כופר לא תקחו that רוצח can't be פוטר himself by paying כופר

d) רמי בר חמא of תירוץ

i) Still

(1) We need כל to teach that there's no כופר also for ירידה בדרך

(2) Even though ירידה בדרך קיל is relative to עלי' רוצח בדרך

לימוד לערכין	כל חרם	תנא קמא דר' חנניא בן עקביא
לא תשקול מיני' ממונא למיפטרי' בדרך עלי'	לא תקחו כופר	ר' חנניא בן עקביא ור' ישמעאל
לא תשקול מיני' ממונא למיפטרי' אפילו בדרך ירידה	כל חרם	ר' חנניא בן עקביא ור' ישמעאל

e) רמי בר חמא of קשיא

i) That there's no כופר for ירידה בדרך

ii) We already know from דרך ירידה to מקיש דרך עלי' תנא דבי חזקי' who is

f) רמי בר חמא of תירוץ

i) שלא למיעבד בי' תרתי כל חרם still needs ר' ישמעאל

ii) Namely to teach that קם לי' בדרבה מיני' בדרבה

ר' ישמעאל	
לא תשקול מיני' ממונא למיפטרי' בדרך עלי'	לא תקחו כופר
לא תשקול מיני' ממונא למיפטרי' בדרך ירידה	תנא דבי חזקי' "בין בדרך עלי' בין בדרך ירידה"
קם לי' בדרבה מיני' שלא למיעבד בי' תרתי	כל חרם

g) רבא of קשיא

i) From בין מזיד בין שוגג תנא דבי חזקי' and the part of לא יהי' אסון

ii) We already know that קם לי' בדרבה מיני' and that we're not תרתי בי' מיעביד

iii) So again why does ר' ישמעאל need "כל" חרם

h) רמי בר חמא of תירוץ

- i) שלא למיעבד בי' תרתי כל חרם still needs ר' ישמעאל to teach
- ii) Because from תנא דבי חזקי' and אם לא יהי' אסון
- (1) We only know שלא למיעבד בי' תרתי
- (a) סימא את עינו והרגו בו Where
- (b) Similarly to אשה הורג הכאה where by one אשה הרה and was מפסיד her ולדות
- (2) But
- (a) where סימא את עינו והרגו בדבר אחר
- (b) I'd say he's חייב for both ומיתה
- iii) And it's for this case that "כל" teaches the דין is still ר' ישמעאל

ר' ישמעאל	
לא תשקול מיני' ממונא למיפטרי' בדרך ירידה	תנא דבי חזקי' "בין בדרך עלי' בין בדרך ירידה"
קם לי' בדרבה מיני' כלומר שלא למיעבד בי' תרתי היכא דסימא את עינו והרגו בה בדומה לאשה הרה שהרגה ויצאו ילדותי' אסון	תנא דבי חזקי' "בין בשוגג בין במזיד" ולא יהי' אסון
שלא למיעבד בי' תרתי בסימא את עינו והרגו בדבר אחר	כל חרם

- 4) תד"ה אבל
- a) קשיא
- i) How can you say for ר' ישמעאל that
- (1) קם לי' בדרבה מיני' because שלא למיעבד בי' תרתי כל
- ii) When ר' ישמעאל says outright that
- (1) לא תשקול מיני' ממונא למיפטרי' "כל"
- b) רשב"א of תירוצ'
- i) It's only for תנא דבי חזקי' that the גמרא says כל is used to teach that there's שלא סימא את עינו והרגו בדבר אחר even for למיעבד בי' תרתי
- ii) But ר' ישמעאל himself doesn't agree with תנא דבי חזקי' altogether
- (1) Both
- (a) Where תנא דבי חזקי' rely on the היקש of ירידה to teach that לא תשקול מיני' ממונא ולמיפטרי'
- (i) Because ר' ישמעאל relies on "כל" to teach this דין
- (b) And where תנא דבי חזקי' rely on the היקש in combination with the דיוק of שלא למיעבד בי' תרתי קם לי' בדרבה מיני' to teach אם יהי' אסון
- (i) Because ר' ישמעאל says the דיוק of אסון is enough
- c) קשיא

- i) From where does ר' ישמעאל know that there's מיני' s even for סימא את עינו והרגו בדבר אחר
- d) תירוץ
- i) teaches this too אם לא יהי' אסון

תנא דבי חזקי'	ר' ישמעאל	
היקישא בין דרך עלי' בין דרך ירידה	כל חרם	לא תשקול מיני' ממונא למיפטרי' בדרך ירידה
אם לא יהי' אסון והיקישא	אם לא יהי' אסון לחוד	קם לי' בדרכה מיני' כלומר שלא למיעבד בי' תרתי היכא דסימא את עינו והרגו בה בדומה לאשה הרה שהרגה ויצאו ילדותי'
כל חרם	אם לא יהי' אסון לחוד דלא שאני לי' סימא את עינו והרגו בה לסימא את עינו והרגו בדבר אחר	שלא למיעבד בי' תרתי בסימא את עינו והרגו בדבר אחר

5) גמרא of המשך

- a) סימא את עינו והרגו בדבר אחר for קם לי' בדרכה מיני' derive תנא דבי חזקי'
- b) תנא דבי חזקי' to רבא by קשיא
- i) Even for תנא דבי חזקי' there's no need for סימא את עינו והרגו בדבר אחר to rely on כל חרם
- ii) Since we can derive this הלכה from תנא דבי חזקי' אידך

קושיית גמרא לתנא דבי חזקי'	תנא דבי חזקי'	
היקישא בין דרך עלי' בין דרך ירידה	היקישא בין דרך עלי' בין דרך ירידה	לא תשקול מיני' ממונא למיפטרי' בדרך ירידה
אם לא יהי' אסון והיקישא	אם לא יהי' אסון והיקישא	קם לי' בדרכה מיני' כלומר שלא למיעבד בי' תרתי היכא דסימא את עינו והרגו בה בדומה לאשה הרה שהרגה ויצאו ילדותי'
אידך תנא דבי חזקי' וקשה כל חרם למה לי	כל חרם	קם ליק בדרכה מיני' שלא למיעבד בי' תרתי בסימא את עינו והרגו בדבר אחר

c) רב אשי of תירוץ

- i) Without כל חרם I might have thought that קנס (1) the דרש of תנא דבי חזקי' doesn't apply to
- 6) בא"ד אבל at מהרש"א
- a) קשיא
- i) Instead of saying for רב אשי
- (1) That תנא דבי חזקי' applies "כל" to אחר
- (a) Which doesn't follow תנא קמא דר' חנניא בן עקביא
- (i) דין ערכין "כל" to a

- (b) And also doesn't follow ר' ישמעאל and ר' חנניא בן עקביא
- ii) Why doesn't תנא דבי חזקי' say that רב אשי
- (1) applies "כל" to דין ערכין
- (2) The same as תנא קמא דר' חנניא בן עקביא
- b) תירוץ
- i) You're right
- ii) But רב אשי wants to show that
- (1) There's a way for תנא דבי חזקי' to apply "כל"
- (2) Even if
- (a) The same as ר' חנניא בן עקביא
- (b) תנא קמא דר' חנניא בן עקביא were to disagree with תנא דבי חזקי'
- 7) תד"ה אמר רב אשי
- a) קשיא
- i) Our משנה says that we rely on לא יהי' אסון to teach that there's מיני' בדרכה קם לי for קנס
- ii) How can רב אשי say that תנא דבי חזקי' rely on כל חרם for this ילפותא
- 8) מהרש"א ד"ה סלקא דעתך אמינא
- a) For the שיטה of רשב"א that we're now following
- b) ר' ישמעאל could have answered that the משנה follows the שיטה of תוספות
- 9) גמרא of המשך
- a) קשיא
- i) For רבה who says in fact that for קנס there is no מיני' בדרכה קם לי and there's a תרתי חיוב
- ii) Why do תנא דבי חזקי' need כל חרם
- b) תירוץ
- i) תנא קמא דר' חנניא בן עקביא agree with תנא דבי חזקי'
- ii) Who apply כל חרם for a special דין ערכין

תירוץ רבה	תירוץ רב אשי	קושיית גמרא לתנא דבי חזקי'	תנא דבי חזקי'	ר' ישמעאל	
לא תקחו כופר	לא תקחו כופר	לא תקחו כופר	לא תקחו כופר	לא תקחו כופר	לא תשקול מיני' ממונא למיפטרי' בדרך עלי'
היקישא בין דרך עלי' בין דרך ירידה	היקישא בין דרך עלי' בין דרך ירידה	היקישא בין דרך עלי' בין דרך ירידה	היקישא בין דרך עלי' בין דרך ירידה	כל חרם	לא תשקול מיני' ממונא למיפטרי' בדרך ירידה
אם לא יהי' אסון והיקישא בממון אבל בקנס מיקטיל ומשלם	אם לא יהי' אסון והיקישא	אם לא יהי' אסון והיקישא	אם לא יהי' אסון והיקישא	אם לא יהי' אסון בין לגבי קנס בין לגבי ממון	קם לי' בדרכה מיני' כלומר שלא למיעבד בי' תרתי היכא דסימא את עינו והרגו בה בדומה לאשה הרה שהרגה ויצאו ילדותי'
איך תנא דבי חזקי' בממון אבל בקנס מיקטיל ומשלם	כל חרם אשמועינן דאף בקנס מצי סמיך על איך תנא דבי חזקי'	איך תנא דבי חזקי' ותיקשי כל חרם למה לי	כל חרם	אם לא יהי' אסון	שלא למיעבד בי' תרתי בסימא את עינו והרגו בדבר אחר
כל חרם					ערכין כת"ק

10) מהרש"א

a) קשיא

i) how does ר' ישמעאל know that there's מיני' even for קנס

b) תירוץ

i) חידוש הוא שחידשה תורה בקנס ר' ישמעאל says that there's no reason to think that קנס is a reason not to say לי' בדרכה מיני'

11) בא"ד אבל מהרש"א

a) הקדמה

i) ד"ה ומי איכא at תוספות דף לה.

(1) תנא דבי חזקי' of היקש and רבנן רבי

(a) בין מזיד בין שוגג

(2) But

(a) not for מתכוין בין שלא במתכוין

(b) Where רבי and רבנן say מתכוין has a different דין than שלא במתכוין

b) קשיא

i) Say also for ר' ישמעאל that

(1) לא תשקול מיני' ממונא only to derive תנא דבי חזקי' ר' ישמעאל disagrees with היקש כל חרם from דרך ירידה for למיפטרי'

(2) But he relies on תנא דבי חזקי' for דבי תרתי שלא למיעבד

תנא דבי חזקי'	נימא לר' ישמעאל ככה:	
היקישא בין דרך עלי' בין דרך ירידה	כל חרם	לא תשקול מיני' ממונא למיפטרי' בדרך ירידה
אם לא יהי' אסון והיקישא	אם לא יהי' אסון והיקישא	קם לי' בדרכה מיני' כלומר שלא למיעבד בי' תרתי היכא דסימא את עינו והרגו בה בדומה לאשה הרה שהרגה ויצאו ילדותי'
כל חרם	אם לא יהי' אסון והיקישא	שלא למיעבד בי' תרתי בסימא את עינו והרגו בדבר אחר

c) תירוץ

i) Don't compare the שיטה of רבי and רבנן with the שיטה of ר' ישמעאל

ii) Because

(1) For רבי and רבנן

(a) Who disagree with 'תנא דבי חזקי' on the דיין of במתכוין שלא

(b) We can accept that

(i) for 'תנא דבי חזקי' קם לי' בדרכה מיני' where they do agree with

(ii) They do rely on the היקש of בין בשוגג בין במזיד

(2) But ר' ישמעאל

(a) Who agrees with 'תנא דבי חזקי' for דרך ירידה בדין

(b) Yet

(i) refuses to rely on 'תנא דבי חזקי' for this דין

(ii) and instead insists on relying on "כל"

(c) Must hold that there is no היקש at all

12) מהרש"א ד"ה אבל סימא

a) הקדמה

i) Here is the order in which it's מסתבר to apply קם לי' בדרכה מיני' from most likely (1) to least likely (4):

		סדר בהם מסתבר למימר קלבד"מ
בהכאה אחת	בגוף אחד	1
בב' הכאות	בגוף אחד	2
בהכאה אחת	בב' גופין	3
בב' הכאות	בב' גופין	4

b) קשיא

i) Since

(1) there's אשה וילדי' קם לי' בדרכה מיני'

(2) For whom there are two גופין and one הכאה

ii) Then

(1) מכל שכן

(2) there ought to be 'קם לי' בדרכה מיני' for סימא את עינו והרגו בדבר אחר

(3) where

(a) although there are two הכאות

(b) there is only one גוף

			סדר בהם מסתבר למימר קלבד"מ
	בהכאה אחת	בגוף אחד	1
סימא את עינו והרגו בדבר אחר	בב' הכאות	בגוף אחד	2
אשה וילדיה	בהכאה אחת	בב' גופין	3
	בב' הכאות	בב' גופין	4

iii) so

(1) why does the גמרא say that

(2) תנא דבי חזקי' and תנא דבי חזקי' need a special לימוד for this דין

c) תירוץ

i) גוף אשה וילדי' also count as only one גוף

ii) It follows that

(1) Since for אשה וילדי' there is only one הכאה

(2) While for סימא את עינו והרגו בדבר אחר there are two הכאות

(3) It's more מסתבר to apply 'קם לי' בדרכה מיני' to אשה וילדי'

			סדר בהם מסתבר למימר קלבד"מ
אשה וילדיה	בהכאה אחת	בגוף אחד	1
סימא את עינו והרגו בדבר אחר	בב' הכאות	בגוף אחד	2
	בהכאה אחת	בב' גופין	3
	בב' הכאות	בב' גופין	4

13) תד"ה אמר רב אשי

a) קשיא

i) הרגו וקרע שיראי' דידי'

(1) Even if there is only one הכאה

(2) There are certainly two גופין

ii) So presumably

(1) There ought to be no 'קם לי' בדרכה מיני' in this case

iii) Yet

(1) at רב אשי goes further

(2) and says there's מיני' בדרכה even for קם לי' שיראין וקרע משלו וקרע שיראין של חבירו

(3) where there are two גופין and two הכאות

סדר בהם מסתבר למימר קלבד"מ			
1	בגוף אחד	בהכאה אחת	אשה וילדיה
2	בגוף אחד	בב' הכאות	סימא את עינו והרגו בדבר אחר
3	בב' גופין	בהכאה אחת	הרגו וקרע שיראין דילי'
4	בב' גופין	בב' הכאות	זר שאכל תרומה משלו וקרע שיראין של חבירו

b) מהרש"א as explained by תירון

i) רבא and רב אשי themselves agree that

ii) The היקש of דבי חזקי' that

(1) compares מכה בהמה to מכה אדם

(2) and says מכה בהמה is פטור where מכה אדם is חייב

iii) Is enough to teach גופין קם לי' בדרכה מיני' even for two

iv) Since for מכה בהמה

(1) where there is no חיוב מיתה and there's no מיני' בדרכה

(2) it makes no difference לחיוב

(a) Whether סימא עינה והרגה בה where there's only one גוף

(b) Or הרגה וקרע שיראין where there are two גופין

v) And in the same way for מכה אדם

(1) Where there is a חיוב מיתה

(2) It makes no difference for the פטור of מיני' בדרכה

(a) Whether סימא את עינו והרגו where there's only one גוף

(b) Or הרגו וקרע שיראין דידי' where there are two גופין

c) קשיא

i) So why does רבא say we rely on דבי חזקי' for סימא את עינו והרגו בדבר אחר

d) תירון

i) רמי בר חמא says this only in addressing רבא:

(1) You who say that for תנא דבי חזקי' we can't derive סימא את עינו והרגו בדבר תנא דבי חזקי' אחר

(2) Still have no proof that we need to derive this from "כל"

(3) Since the דין can also be derived from 'איך תנא דבי חזקי'

14) מהרש"א of תוספות as explained by המשך

a) רמי בר חמא to קשיא

i) Why doesn't רמי בר חמא answer that

(1) רבא is correct

(2) But

(a) we still need כל to teach 'הרגו וקרע שיראין דידי' for קם לי' בדרכה מיני'

(b) where two גופין are involved

גמרא האי לא אורסה מיבעי לי' ורש"י ד" ה לא אתיא

1) ברייתא

a) ר' עקיבא דברייתא

i) נתארסה ונתגרשה נערה if a

ii) לאביה קנס still belongs Her

b) קשיא

i) נערה אשר לא אורסה קנס applies to a פסוק says A

ii) And the פשיטות of this פסוק is that שנתארסה ונתגרשה קנס at all has no נערה

c) תירוץ

i) "לא אורסה" only comes to teach a גזירה שוה that

(1) derives from פיתוי that the קנס for אונס must be paid in שקלים

(2) and derives from אונס that the number of שקלים for פיתוי is 50

ii) גזירה שוה only appears for this אשר לא אורסה "והדין נותן"

(1) Since a סברא supports דברייתא ר' עקיבא דברייתא that the קנס belongs to אביה

2) משנה

a) קנסה לעצמה נערה שנתארסה ונתגרשה ר' עקיבא דמשנה says for

3) גמרא

a) קשיא

i) But the פסוק still implies that אשר לא אורסה is the only נערה who gets קנס altogether

b) תירוץ

i) The תורה uses the words אשר לא אורסה

ii) To teach that אורסה שנתגרשה has a different rule (קנסה לעצמה) than לא אורסה (קנסה לאביה)

c) קשיא

i) these words might be mistakenly understood to mean that נתארסה ונתגרשה gets no קנס altogether

d) תירוץ

i) The תורה still uses these words because they're needed for the גזירה שוה

e) קשיא as explained by רש"י

i) ר' עקיבא דמשנה But for

(1) Since אשר לא אורסה is also needed to teach קנסה לעצמה for נתארסה ונתגרשה

(2) how is it מופנה לגזירה שוה

f) תירוץ

i) First of all

(1) The other side of the גזירה שוה is still מופנה

(2) And this is enough to support the גזירה שוה

ii) Second

(1) Even if neither side were מופנה

(2) A גזירה שוה that's not מופנה still stands so long as there's no פירכא

דנין גז"ש	מופנה מב' צדדים דהרי אינו מלמד כלום	והדין נותן דלג"ש אתיא ודקנסה לאביה	"אשר לא אורסה" אינו מלמד כלום וקנסה לאביה	ר' עקיבא דברייתא
דמ"מ מופנה היא מצד אחד ועוד דליכא פירכא	אינה מופנה דהרי איצטריך למילף דקנסה לעצמה ולא לאביה		"אשר לא אורסה" מלמד שקנסה לעצמה	ר' עקיבא דמשנה

4) מהרש"א ד"ה לא אתיא

a) קשיא

i) But there is this פירכא to the גזירה שוה

ii) Maybe the reason that אונס pays 50

(1) Is that this is a חומרא for אונס

iii) And we know that the תורה is מחמיר for אונס

(1) who is בעצמו שותה and can't be מגרש the נערה

(2) And who must also pay צער

b) תירוץ

i) To pay 50 isn't necessarily a חומרא

ii) Since it's a קולא if he'd otherwise have to pay a larger amount

5) ד"ה האי לא אורסה at מהרש"א

a) קשיא

i) The "והדין נותן" that קנסה לאביה that the ברייתא uses to prove that לא אורסה is used to express a גזירה שוה

ii) Applies

(1) only to ר' עקיבא דברייתא who קנסה לאביה

(2) And not to ר' עקיבא דמשנה who says that

(a) Despite the סברא

(b) The קנסה לעצמה for דין is that נתארסה ונתגרשה

iii) So the ר' עקיבא דמשנה to קשיא remains:

(1) Why should we assume that the תורה uses these words for the purpose of a גזירה שוה

(2) When it's more מסתבר that the תורה uses these words to teach that for קנס there's no נתארסה ונתגרשה at all

b) תירוץ

i) once

(1) "הדין נותן" proves at least for עקיבא דבריייתא that we're מקבל that there's a גזירה שוה

(2) So that this isn't a case of מעצמו שוה גזירה שוה

ii) Then עקיבא דמשנה ר' must also use לא אורסה to teach the שוה גזירה שוה

c) קשיא

i) since הדין נותן doesn't support לעצמה

ii) And since we've also established that

(1) We can be דן a שוה גזירה שוה

(a) Even where only one side is מופנה if there's a פירכא

(b) And even where neither side is מופנה if there's no פירכא

iii) why doesn't עקיבא דמשנה ר' why

(1) Apply the פשיטות of לא אורסה to teach that there's no קנס altogether

(2) And

(a) Despite that the words would no longer be מופנה because they're needed to teach that שנתארסה ונתגרשה has no קנס

(b) also apply לא אורסה to the שוה גזירה שוה

דנין גז"ש דנתקבל לגז"ש	מופנה	והדין נותן דלא אתיא אלא לגזירה שוה ודקנסה לאביה	אינו מלמד כלום וקנסה לאביה	ר' עקיבא דבריייתא
והלכך מוכרח למידרשה ומצינו למדרשה דמופנה היא מצד אחד ועוד דליכא פירכא	אינה מופנה דהרי איצטריך למילף דקנסה לעצמה	ודנין לגזירה שוה מדנתקבל לגז"ש אע"ג דליכא הדין נותן	מלמד שקנסה לעצמה	ר' עקיבא דמשנה
והלכך מוכרח למידרשה ומצינו למדרשה דמופנה היא מצד אחד ועוד דליכא פירכא	אינה מופנה דהרי איצטריך למילף דליכא קנס כל עיקר	ודנין לגזירה שוה מדנתקבל לגז"ש אע"ג דליכא הדין נותן	אימא דמלמד דלית לה קנס כל עיקר כפשוטו דקרא	קושיות מהרש"א לר' עקיבא דמשנה

דף לח:

רש"י ד"ה לא אתיא גז"ש

ד"ה האי לא אורסה See

תד"ה יש בגר בקבר ובא"ד משמע ורש"י ד"ה מר בר רב אשי

	אביי	רבא הוה אמינא דלישנא קמא	רבא מסקנא דלישנא קמא	רבא ללישנא דמר בר רב אשי
א'	קנסה לאביה	קנסה לאביה	קנסה לאביה	
ב'	קנסה לעצמה	קנסה לעצמה	קנסה לעצמה	
ג'	מתה לפני בגרותה ואכתי לא הגיע עת בו היתה עתידה ליבגר	פטור דמיתה עושה בגרות	קנסה לאביה דאין מיתה עושה בגרות	מיבעיא לי' לרבא אם מיתה עושה בגרות
ד'	מתה לפני בגרותה וכבר הגיע עת בו היתה עתידה ליבגר	מיבעיא לרבא אם יש בגר בקבר אם יש בגר בקבר יורשה בנה או דאין בגר בקבר וקנסה לאביה דאין מיתה עושה בגרות	מיבעיא לרבא אם יש בגר בקבר פטור או דאין בגר בקבר וקנסה לאביה דאין מיתה עושה בגרות	

1) הקדמה

- a) If a נערה was עמדה בדין before she became a בוגרת
  - i) All agree that קנסה לאביה as in 'א' שורה
- b) If a נערה was עמדה בדין after she became a בוגרת
  - i) All agree that קנסה לעצמה as in 'ב' שורה
- c) שאלה
  - i) If she died while a נערה before בדין עמדה
    - (1) Do we say that מיתה עושה בגרות
    - (2) In the sense that מיתה counts as בגרות
- d) תשובה – see 'ג' שורה in the table
  - i) אביי
    - (1) מיתה עושה בגרות
    - (2) And we'll explain below that as result
      - (a) the פטור is אונס
      - (b) and there's no קנס altogether
  - ii) רבא according to קמא לישנא
    - (1) מיתה אינה עושה בגרות
    - (2) So קנסה לאביה
  - iii) מר בר רב אשי of לשון according to רבא
    - (1) Whether מיתה עושה בגרות is an איפשיטא דלא איבעיא
- e) – see 'ד' שורה in the table
  - i) אם יש בגר בקבר

- i) For לישנא קמא דרבא
- (1) That says in 'ג' שורה that בגרות עושה בגרות
- (2) There is the further איבעיא of יש בגר בקבר
- (a) Meaning that
- (i) if the נערה died and time has passed to the point that she would have been בוגרת had she not died
- (ii) do we say יש בגר בקבר
- (iii) In the sense that
1. Although מיתה doesn't count as בגרות
  2. The arrival of the time when she would have been a בוגרת does count as בגרות
- ii) Note in the table that
- (1) In the הוה אמינא we assume that if יש בגר בקבר then יורשה בנה
- (2) In the מסקנא
- (a) After we realize that אי אפשר שיהא לה בן
- (b) We assume that if יש בגר בקבר there is no קנס altogether
- 2) גמרא of המשך
- a) "מילתא דפשיטא לי' לאביי מיבעיא לי' לרבא"
- 3) ד"ה מר בר רב אשי at מהרש"א as explained by רש"י
- a) The גמרא says "מילתא דפשיטא לי' לאביי מיבעיא לי' לרבא"
- b) Only for the לשון of מר בר רב אשי
- c) Since for לישנא קמא
- i) מיתה אינה עושה בגרות רבא disagrees with אביי and says
- 4) מהרש"א
- a) It's correct that for לישנא קמא the גמרא couldn't say "מילתא דפשיטא לי' לאביי מיבעיא לי' לרבא"
- b) But for לישנא קמא
- i) Why didn't the גמרא say that
- (1) "מילתא דפשיטא לי' לאביי דעושה בגרות פשיטא לי' לרבא דלא עושה בגרות"
- 5) תוספות
- a) שאלה
- i) Can a person be מוריש קנס לבניו (ליורשיו)
- b) תשובה

רבא מסקנא דלישנא קמא	רבא הוה אמינא דלישנא קמא		
מיבעיא לרבא אם יש בגר בקבר פטור או דאין בגר בקבר וקנסה לאביה דאין מיתה עושה בגרות	מיבעיא לרבא אם יש בגר בקבר אם יש בגר בקבר יורשה בנה או דאין בגר בקבר וקנסה לאביה דאין מיתה עושה בגרות	מתה לפני בגרותה וגובה אביה לאחר שהיתה עתידה ליבגר	ד'

- i) We established in 'ד' שורה for the מסקנא according to רבא that לישנא קמא דרבא
- ii) אם יש בגר בקבר then there is no קנס altogether
- iii) Now
- (1) It must be that אין אדם מוריש קנס לבניו
- (2) Because otherwise why doesn't her קנס go to אביה as her יורש
- c) קשיא
- i) Maybe אדם מוריש קנס לבניו
- ii) And this is a special case where the קנס doesn't go from her to אביה as יורש
- iii) Because
- (1) she owed money to a חוב
- (2) who was גובה the קנס for his חוב and left no נכסים for אביה to be יורש
- d) תירוץ
- i) Can't be that there are בעלי חוב who are גובה the קנס
- ii) Because if so
- (1) אין בגר בקבר
- (2) Why does קנס go לאביה instead of to her חוב בעלי

רבא מסקנא דלישנא קמא	רבא הוה אמינא דלישנא קמא		
מיבעיא לרבא אם יש בגר בקבר פטור או דאין בגר בקבר וקנסה לאביה ?	מיבעיא לרבא אם יש בגר בקבר אם יש בגר בקבר יורשה בנה או דאין בגר בקבר וקנסה לאביה דאין מיתה עושה בגרות	מתה לפני בגרותה וגובה אביה לאחר שהיתה עתידה ליבגר	ד'

- e) קשיא
- i) Maybe
- (1) She does have בעלי חוב
- (2) And that's why בגר בקבר אם יש בגר בקבר nothing goes to אביה even though אדם מוריש קנס לבניו
- ii) But the rule is different if we hold that אין בגר בקבר

(1) Because

(a) Then the קנס never belonged to the נערה

(b) and was owed by the אונס or מפתה directly to אביה

(2) So בעלי חוב of the נערה could never claim a right to the קנס

f) Now

i) You're right that there's no proof from the מסקנא דרבא that אין אדם מוריש קנס לבניו

(1) But there is a proof from a סוגיא in נערה שנתפתתה that אין אדם מוריש קנס לבניו

g) לישנא קמא דרבא of הוה אמינא to קשיא

i) Now that we've established that אין אדם מוריש קנס לבניו

ii) We have this קשיא

(1) How could רבא in the הוה אמינא say that

(2) If יש בגר בקבר the קנס would go לבנה

רבא מסקנא דלישנא קמא	רבא הוה אמינא דלישנא קמא	
מיבעיא לרבא אם יש בגר בקבר פטור או דאין בגר בקבר וקנסה לאביה	מיבעיא לרבא אם יש בגר בקבר אם יש בגר בקבר יורשה בנה? או דאין בגר בקבר וקנסה לאביה דאין מיתה עושה בגרות	ד'

h) תירוץ

i) The גמרא deals with בושת ופגם

(1) That are ממון and not קנס

(2) and that of course אין אדם מוריש לבניו

ii) And it's בושת ופגם that the הוה אמינא says she'd be מוריש לבנה if יש בגר בקבר

6) ד"ה יש בגר בקבר at מהרש"א

a) קשיא

i) If the איבעיא involves קנס

ii) I understand that

(1) In the מסקנא

(a) Where the גמרא says that if יש בגר בקבר

(b) the אונס is פטור and the אב gets nothing

(2) because אין אדם מוריש קנס לבניו

iii) But

(1) Now that

- (a) To explain the הוה אמינא where the בן is יורש
- (b) You've had to say that we're dealing with בושת ופגם
- (c) Why is it that in the מסקנא the אב doesn't get בושת ופגם

רבא מסקנא דלישנא קמא	רבא הוה אמינא דלישנא קמא		
מיבעיא לרבא אם יש בגר בקבר פטור וקשה דהרי בושת ופגם לירש אביה או דאין בגר בקבר וקנסה לאביה	מיבעיא לרבא אם יש בגר בקבר אם יש בגר בקבר יורשה בנה אע"ג דאין אדם מוריש קנס לבניו משום דמדובר בבושת ופגם או דאין בגר בקבר וקנסה לאביה דאין מיתה עושה בגרות	מתה לפני בגרותה וגובה אביה לאחר שהיתה עתידה ליבגר	ד'

b) First תירוץ

- i) Although the הוה אמינא deals with בושת ופגם
- ii) Still the מסקנא deals with קנס
- iii) מהלך in מרובה תוספות

רבא מסקנא דלישנא קמא	רבא הוה אמינא דלישנא קמא		
מיבעיא לרבא אם יש בגר בקבר פטור דבמסקנא מדובר בקנס ולא בממוץ ואין אדם מוריש קנס לבניו או דאין בגר בקבר וקנסה לאביה	מיבעיא לרבא אם יש בגר בקבר אם יש בגר בקבר יורשה בנה אע"ג דאין אדם מוריש קנס לבניו משום דמדובר בבושת ופגם או דאין בגר בקבר וקנסה לאביה דאין מיתה עושה בגרות	מתה לפני בגרותה וגובה אביה לאחר שהיתה עתידה ליבגר	ד'

c) Second תירוץ

- i) The מסקנא also deals with בושת ופגם
- ii) But

(1) הוה אמינא isn't יורש אביה

(2) because a חוב בעל אשה was גובה all of her זכותים including בושת ופגם

7) תוספות of המשך to the הקדמות

a) First הקדמה

- i) מודה בקנס פטור

b) Second הקדמה

- i) אין אדם מוריש קנס לבניו
- c) Third הקדמה
- i) after העמדה בדין the חיוב to pay a קנס becomes a ממון דין
- ii) It follows that
- (1) If a מוריש dies after העמדה בדין
- (2) He is מוריש לבניו the קנס that became ממון before his מיתה
- d) Fourth הקדמה
- i) At the end of העמדה בדין
- (1) First the ב"ד tells the person who wasn't זוכה לו: "חייב אתה ליתן לו"
- (2) Then the ב"ד says: "צא תן לו"
- e) Fifth הקדמה
- i) Both for the דין of פטור בקנס מודה and for the דין of קנס לבניו אין אדם מוריש קנס לבניו
- (1) The change from קנס to ממון
- (a) Happens as soon as ב"ד says ליתן לו
- (b) Even though ב"ד didn't yet say "צא תן לו"
- f) sixth הקדמה
- i) רב נחמן
- (1) The דין of תשלומי ד' וה' applies only where there is תשלומין for בקר שלמים
- (2) The דין doesn't apply to ה' הצאי בקר
- ii) we'll explain this שיטה in more detail below
- 8) "לאורתא" – הוה אמינא according to the מרובה עא: at ברייתא

רישא	גנבו מאביו	טבחו	מת אביו	משלם ד' וה'	טבחו כולו באיסורא
סיפא	גנבו מאביו	מת אביו	טבחו	פטור בד' וה'	לא טבחו כולו באיסורא

- a) רישא
- i) If
- (1) מת אביו was טובח before גנב and גנב משל אביו
- (2) So that גנב at the time of טביחה hadn't been יורש a חלק in the שור
- ii) Then
- (1) The טביחה was באיסורא כולו
- (2) And there is תשלומי ד' וה'
- b) סיפא

- i) If
 (1) גנג משל אביו (1) and
 (a) The גנג was טובה after מת אביו
 (b) So that גנג at the time of טביחה already had been יורש a חלק in the שור
 ii) Then
 (1) The טביחה wasn't כולו באיסורא
 (2) There is no תשלומי ד' וה' דלא

9) המשך of the גמרא there

a) קשיא

i) Presumably there was no העמדה בדין until after the טביחה and מיתת אביו

לא עמד בדין לפני שמת אביו וכאלו הודה לעצמו בשעת מיתת אביו ומודה בקנס פטור ואפ"ה משלם ה' חצאי בקר ותיקשי לר' נחמן דס"ל דבחצאי בקר פטור	משלם ד' וה'	עמד בדין	מת אביו	טבח	גנבו מאביו	רישא
דלא טבחו כולו באיסורא	פטור בד' וה'	עמד בדין	טבח	מת אביו	גנבו מאביו	סיפא

ii) It follows that

(1) in the רישא

(a) When מת אביו after the טביחה the גנג became a שותף in the שור with the other יורשים

(b) And

(i) in effect after the מיתה and before העמדה בדין

(ii) the גנג was מודה to himself on the קנס of ד' וה'

(iii) so that because מודה בקנס פטור he became פטור pay his חצי of ד' וה'

(c) so that at most he's חייב only בקר חצאי בקר

(2) and

(a) since the רישא says he's still בתשלומין to the other יורשים for their חצאי בקר

(b) this proves that the ברייתא says חמשה בקר אמר רחמנא ואפילו ה' חצאי בקר

iii) this is a קשיא to רב נחמן who says חצאי בקר ולא חצאי בקר

10) תוספות

a) קשיא of ריבם

i) Besides asking its קשיא to רב נחמן on חצאי בקר ה'

ii) The גמרא could also have asked this קשיא

iii) קשיא

(1) Since there was no **מיתת אביו until after העמדה בדין**

(a) The **נשתנה לממון חיוב קנס** was never

(2) And

(a) since we've established that **אין אדם מוריש קנס לבניו**

(b) how is it that the **גנב** and any other **יורשים** were **in the קנס** altogether

11) **גמרא of המשך**

a) **רב נחמן on קשיא "לצפרא" תירוץ**

רישא	גנבו מאביו	טבחו	עמד בדין	מת אביו	חייב לשלם	נשתנה דינו לממון ומודה בממון חייב והלכך איכא ה' בקר ואה"נ דבאופן דליכא אלא הצאי בקר פטור
סיפא	גנבו מאביו	מת אביו		טבחו	פטור בד' וה'	דלא טבחו כולו באיסורא

i) **מת אביו** before **עמד בדין** deals with where **רישא**

ii) So that at **העמדה בדין**

(1) The **חיוב ממון חיוב קנס** was changed to a

(2) So

(a) The **הודאה** פוטר himself by **גנב**

(b) So

(i) there is a **חיוב** of **שלימים** בקר ה'

(ii) and the **ברייתא** is no longer a **קשיא** to **רב נחמן**

iii) Note that the **קשיא** of **ריבם** also doesn't apply to the **רישא** under this **תירוץ**

(1) Because

(a) the **קנס** to **ממון** changed **מיתת אביו** before **העמדה בדין**

(b) And allowed the **אב** to be **מוריש** the **זכות ד' וה'** to the **גנב** and the other **יורשים**

12) **מהרש"א** as explained by **תוספות of המשך**

a) **קשיא**

i) Now that we've established that in the **רישא** there was **העמדה בדין** before **מיתת אביו**

ii) Then presumably in the **סיפא** there was also **העמדה בדין** before **מיתת אביו**

iii) But

(1) since in the **סיפא** the **טביחה** didn't happen until after **מיתת אביו**

(2) it must be that this was the order of events:

רישא	גנבו מאביו	טבחו	עמד בדין	מת אביו	חייב לשלם	נשתנה דינו לממון ומודה בממון חייב והלכך איכא ה' בקר ואה"נ דבאופן דליכא אלא הצאי בקר פטור
סיפא	גנבו מאביו	עמד בדין	מת אביו	טבחו	פטור בד' וה'	דלא טבחו כולו באיסורא

- iv) and if so
- v) Why doesn't ריבם also ask from the סיפא the same קשיא he asked to the רישא
- (1) Since before מיתת אביו there was no העמדה בדין on the טביחה
  - (2) There was no change in ד' וה' from קנס to ממון
  - (3) And
    - (a) Since אדם מוריש קנס לבניו
    - (b) How is it that the גנב and other יורשין were זוכה in the ד' וה'
- b) תירוץ
- i) Must be that סברא תוספות holds based on some סברא
  - ii) That גניבה on the העמדה בדין is enough to change ד' וה' for a later טביחה from קנס to ממון
- c) קשיא
- i) But if in the סיפא there was העמדה בדין on the גניבה before the טביחה
  - ii) Then
    - (1) פסקי למילתא
    - (2) Meaning ב"ד had before the טביחה already ordered the גנב to return the גניבה
    - (3) And
      - (a) When the גנב afterwards kept the גניבה he was a גזולן instead of a גנב
      - (b) and the דין of ד' וה' doesn't apply to him at all
- d) תירוץ
- i) Although we've established that to change ממון to קנס it's enough for ב"ד to say "חייב אתה ליתן לו"
  - ii) Still there is no "פסקי למילתא" for the גנב to count as a גזולן until בית דין says "צא תן לו"
  - iii) And in the סיפא the בית דין hadn't yet said "צא תן לו"

דף לט.

רש"י ד"ה מר בר רב אשי

תד"ה יש בגר בקבר at דף לח: See

תד"ה הואיל ונישואין

1) גמרא

a) בא עלי' ונישאת קנסה לעצמה

2) רש"י

a) The גמרא derives this דין from הפרת נדרים where נישואין are מוציא an אשה from her father's רשות

3) מהרש"א as explained by תוספות

a) At דף מ: the גמרא says that we can't derive from הפרת נדרים that נערה of מעשה ידי' belong to אביה because לא ילפינן ממונא מאיסורא

b) קשיא

i) So why in our סוגיא do we derive דיני ממון דיני איסור from הפרת נדרים

c) תירוץ

i) To be מפקיע a זכות אב all we need is a סברא מועטת

(1) And we can derive this סברא even from איסורא

ii) But to give זכותים to אב requires a stronger סברא

(1) And for this purpose לא ילפינן ממונא מאיסורא

תד"ה צער דמאי

1) משנה

- a) רישא
  - i) האונס נותן את הצער
- b) סיפא
  - i) המפתה אינו נותן את הצער

2) גמרא

- a) שאלה
  - i) צער דמאי
- b) תשובה
  - i) צער דפיסוק רגלים
  - ii) This צער is present in אונס but not for מפותה
  - iii) And that's why מפתה doesn't pay צער

3) תוספות

- a) קשיא
  - i) This מקשן who asks "צער דמאי"
  - ii) "וכי לא ידע ... שיש צער גדול לבתולה בביאה ראשונה"

4) מהרש"א

- a) קשיא
  - i) Instead of simply being surprised that the מקשן didn't realize "צער דמאי"
  - ii) תוספות should have asked this קשיא on the דין:

(1) Since

- (a) the מקשן must realize that the משנה refers to צער ביאה ראשונה
- (b) and this צער applies to מפותה as well as to אונס

(2) Why didn't the מקשן ask that מפותה should also be חייב for this צער

b) תירוץ

- i) תוספות in fact asks that the מקשן should have asked why מפתה doesn't pay צער ביאה ראשונה
- ii) But
  - (1) as a קשיא to its הקדמה
  - (2) צער דמאי of קשיא needs first to mention the תוספות
- iii) Here is the order of the נקודות in the קשיא of תוספות

- (1) If you say that the מקשן already established
- (a) That the משנה can't mean צער ביאה ראשונה because then the משנה couldn't say that מפתה is פטור
  - (b) And that the משנה must instead mean צער פיסוק רגלים which doesn't exist for מפתה
- (2) Then why does the מקשן ask צער דמאי
- (3) So it must be that the מקשן in fact hasn't yet decided that the משנה deals with צער פיסוק רגלים
- (4) Then we have this קשיא
- (a) "וכי לא ידע המקשן"
    - (i) The מקשן must have assumed that the משנה deals with צער ביאה ראשונה
    - (ii) And the מקשן should instead have asked why מפתה is פטור
- 5) תוספות of המשך
- a) רשב"א by תירוץ
    - i) the מקשן assumes that the משנה doesn't deal with צער ביאה ראשונה
    - ii) because
      - (1) once the משנה says מפתה is פטור for this צער it must be that the משנה is חייש לכחש גופנא
      - (2) And if we're חייש לכחש גופנא then אונס is also פטור for this צער
    - iii) The meaning of "כחש גופנא" isn't essential at this point
- 6) מהרש"א
- a) קשיא
    - i) Since רשב"א mentions the פטור from מפתה only as part of the תירוץ of תוספות
    - ii) It follows that תוספות didn't refer to this פטור in its קשיא
    - iii) So the קשיא of מהרש"א remains: תוספות should in its קשיא have asked that מפתה should be חייב for צער ביאה ראשונה

דף לט:

תד"ה אי הכי

1) ברייתא

a) ר' שמעון בן יהודה

i) צער doesn't pay for אונס

ii) Because כחש גופנא ר' שמעון בן יהודה is חייש

iii) Meaning that

(1) Since סופה להצטער תחת בעלה

(2) We deduct the value of that future צער

(1) So there is no צער left for the אונס to pay

b) אמרו לו רבנן

i) You're right that

(1) we're חייש לכחש גופנא

ii) But

(1) משלם את הצער is אונס

(2) Because the צער of אונס is greater than the צער תחת בעלה

7) משנה

a) צער pays for אונס

b) צער doesn't pay for מפתה

8) גמרא

a) the משנה means צער פיסוק רגלים

9) הקדמה

a) the גמרא at this stage assumes that

i) there is צער פיסוק רגלים for every ביאה whether באונס or ברצון or תחת בעלה

b) Presumably

i) The משנה – unlike the ברייתא – isn't חייש for כחש גופנא

ii) So it's not relevant that סופה להצטער תחת בעלה

iii) And that's why אונס pays צער of פיסוק רגלים

10) המשך of the גמרא

a) קשיא

i) אי הכי מפותה נמי

ii) Meaning

(1) If the משנה isn't חייב for כחש גופנא

(2) why is צער from the פתה פטור of רגלים

11) תוספות

a) גמרא on the מורי הרב דודי ז"ל of קשיא

i) In fact "מתני" (presumably מורי הרב דודי means the משנה) is חושש for כחש גופנא

(1) So that the later צער of רגלים פיסוק is relevant

ii) so

(1) I understand why מפתה doesn't pay רגלים פיסוק צער

(2) And

(a) Instead of asking to the משנה that (ליחייב) אי הכי מפותה נמי

(b) The גמרא should have asked that

(i) even פטור אונס should be

(ii) because we're חייב for כחש גופנא

12) מהרש"א

a) First מורי הרב דודי to קשיא

i) מורי הרב דודי on תוספות at עמוד א' is קובע that it's possible that משנה isn't חייב for כחש גופנא

b) Second מורי הרב דודי to קשיא

i) Why does מורי הרב דודי need to emphasize that the קשיא of מורי הרב דודי applies to the משנה

ii) We realize this ourselves since it's the משנה that says מפתה is פטור

c) מהרש"א of תירוץ – part 1

i) מורי הרב דודי realizes there's no proof that the משנה is חושש for כחש גופנא

ii) And this is why for the משנה

(1) we can't ask that באונס נמי ליפטר

(2) and instead the גמרא can only ask why מפותה isn't חייב

iii) instead

(1) מורי הרב דודי refers to מתניתא (ברייתא) rather than מתניתין (משנה)

d) מהרש"א of תירוץ – part 2

i) When רבנן in the ברייתא say "אינו דומה"

(1) They accept that we're חושש for כחש גופנא

(2) But say **אונס** is **משלם את הצער**

(3) Because the **צער** of **אונס** is greater than the **תחת בעלה**

ii) But

(1) Once the **גמרא** decides for the **משנה** that **צער** means **פיסוק רגלים**

(2) **צער פיסוק רגלים** says the **ברייתא** also refers to **מורי הרב דודי**

(3) And

(a) Since we've established that **צער פיסוק רגלים** will be just as great **תחת בעלה**

(b) **מורי הרב דודי** asks that

(i) Instead of asking on the **משנה** that "אי הכי מפותה נמי"

(ii) The **גמרא** should better have asked to the **ברייתא** that's **חייש** for **כחש גופנא**

1. For **אונס** too there ought to be a **פטור** of **גופנא**

2. So why did the **ברייתא** accept that **אונס** is **חייב**

e) **מורי הרב דודי** of **תירוח** – part 3 – **מהרש"א** of **תירוח**

i) For **כחש גופנא** what's important isn't that the **אשה** will later anyway have a **צער** that's as great

ii) Instead all that's relevant is that

(1) By having **צער** now she **avoids** the later **צער**

(2) So that she's not **ניזוק** by the **צער** she has now

iii) now

(1) Since an **אשה** has **צער פיסוק רגלים** for every **ביאה**

(2) The **צער פיסוק רגלים** of the **אונס** doesn't avoid the later **צער פיסוק רגלים**

(3) So there's no **כחש גופנא** and we understand why the **ברייתא** says that **אונס** is **חייב**

(4) And

(a) Since the **ברייתא** doesn't deal with **מפותה**

(b) There's no **קשיא** we can ask to the **ברייתא** on **מפותה**

iv) So the only **קשיא** the **גמרא** can ask is

(1) why does the **משנה** says **מפתה** is **פטור**

(2) Given that

(a) the **משנה** isn't **חייש** for **כחש גופנא** altogether

(b) and especially in this case where there is no כחש גופנא even for a מאן
כחש גופנא who's otherwise חייש דאמר

תד"ה אין לי

- 1) First הקדמה
  - a) מכניסנה קנס even if אונס pays
  - b) מכניסנה קנס if doesn't pay מפתה (but see תד"ה אלא below)
- 2) Second הקדמה
  - a) מפתה For
    - i) We derive from לימודים that both נערה and אביה can be יכניסנה שלא מעכב
  - b) אונס For
    - i) There's a לימוד that אשה can be יכניסנה שלא מעכב
- 3) גמרא
  - a) קשיא
    - i) How do we know for אונס that אביה can be יכניסנה שלא מעכב
  - b) תירוץ
    - i) אביי
      - (1) Must be for אונס that אביה also can be מעכב
      - (2) Because otherwise
        - (a) the חוטא would be נשכר
        - (b) by being מכניס the אשה against אביה
  - c) רבא
    - i) קשיא to אביי
      - (1) The אונס wouldn't be נשכר even if אב can't be מעכב
      - (2) Because the אונס has to pay קנס even if מכניסנה
- 4) תוספות
  - a) קשיא
    - i) Why does אביי need a פסוק to teach that נערה can be מעכב for מפתה
    - ii) Why doesn't אביי here too rely on the סברא of נשכר חוטא יהא שלא
- 5) מהרש"א
  - a) קשיא
    - i) Why not ask the same קשיא for רבא on מפתה
    - ii) Since for מפתה the הלכה is that there's no קנס if מכניסנה
    - iii) So for רבא too the חוטא is נשכר if מכניסנה
  - b) תירוץ

- i) We prefer to ask the אביי קשיא
- ii) Because אביי says outright that he relies on the סברא of נשכר חוטא

בא"ד שאינה יכולה לעכב

1) First הקדמה

- a) ברשות אביה obviously isn't תומה A
- b) ברשות אביה even if אביה is alive isn't בוגרת A
- c) ברשות אביה while אביה is alive is קטנה or נערה A

2) Second הקדמה

- a) See 'א' דין in the table
  - i) "עיקר דין קנס מפותה כשאינה תומה" Which is the
  - ii) מעכב שלא יכניסנה if קנס pays מפתה Namely that
- b) (דין ב') דין this additional מאן ימאן from גמרא is תוספות explains that
  - i) also pays קנס if the אשה who's not a תומה מפתה is
  - ii) is ממאנת and the מפתה אשה against her will the

מפותה	אינה תומה	אשה יש לה קנס	טעמא
דין א' עיקר דין קנס כשאינה תומה	אינה תומה	כשהוא מעכב	קרא
דין ב'	אינה תומה	כשהיא ממאנת ואינה ברשות אביה	מכוח ריבוי דמאן ימאן

3) third הקדמה

- a) We need to be דין ג' this מבאר
  - i) whether an אשה who's ממאנת gets קנס
    - (1) even if she's ברשות אביה and אביה isn't מעכב
    - (2) and the מפתה אשה against her will the

מפותה	אינה תומה	אשה יש לה קנס	טעמא
עיקר דין קנס כשאינה תומה	אינה תומה	כשהוא מעכב	קרא
דין ב'	אינה תומה	כשהיא ממאנת ואינה ברשות אביה	מכוח ריבוי דמאן ימאן
דין ג'	אינה תומה	כשהיא ממאנת ועדיין עומדת ברשות אביה	?

4) תוספות

- a) קשיא
  - i) How can the גמרא rely on מאן ימאן to teach דין ב' or maybe even דין ג'?
  - ii) When
    - (1) In שנתפתחה נערה פרק
    - (2) A בריתא apparently relies on מאן ימאן to teach דין ד' in the table
- (a) Which is the "עיקר דין קנס דיתומה" that

(b) Namely that a יתומה has קנס when the מפתה is שלא להכניסנה

מפותה	אינה יתומה	אשה יש לה קנס	טעמא
דין א' עיקר דין קנס כשאינה יתומה	אינה יתומה	כשהוא מעכב	קרא
דין ב'	אינה יתומה	כשהיא ממאנת ואינה ברשות אביה	ריבוי דמאן ימאן
דין ג'	אינה יתומה	כשהיא ממאנת ועדיין עומדת ברשות אביה	?
דין ד' עיקר דין קנס כשהיא יתומה	יתומה	כשהוא מעכב	ריבוי דמאן ימאן

b) First תירוץ as explained by מהרש"א

i) From מאן ימאן we can derive not only דין ב' and דין ד'

ii) But also

(1) that there's קנס for an אשה who's ממאנת ברשות אביה דין ג'

(2) And דין ה' that there's קנס for a יתומה where she's ממאנת

מפותה	אינה יתומה	אשה יש לה קנס	טעמא
דין א' עיקר דין קנס כשאינה יתומה	אינה יתומה	כשהוא מעכב	קרא
דין ב'	אינה יתומה	כשהיא ממאנת ואינה ברשות אביה	ריבוי דמאן ימאן
דין ג'	אינה יתומה	כשהיא ממאנת ועדיין עומדת ברשות אביה	ריבוי דמאן ימאן
דין ד' עיקר דין קנס כשהיא יתומה	יתומה	כשהוא מעכב	ריבוי דמאן ימאן
דין ה'	יתומה	כשהיא מעכבת	ריבוי דמאן ימאן

c) Second תירוץ as explained by מהרש"א

i) We know מסברא without any ריבוי

(1) that דין ד' is correct

(2) And that יתומה has קנס when the מפתה is מעכב

ii) So the ריבוי of מאן ימאן is needed only to teach דין ב' and דין ה'

(1) That there's קנס to any אשה who's not ברשות אביה

(a) Whether she's not a יתומה (דין ב')

(b) Or she is a יתומה (דין ה')

iii) But for this תירוץ there is no קנס in דין ג' for an אשה who's ברשות אביה

מפתח	אינה יתומה	אשה יש לה קנס	טעמא
דין א' עיקר דין קנס כשאינה יתומה	אינה יתומה	כשהוא מעכב	קרא
דין ב'	אינה יתומה	כשהיא ממאנת ואינה ברשות אביה	ריבוי דמאן ימאן
דין ג'	אינה יתומה	אין לה קנס כשהיא ממאנת ועדיין עומדת ברשות אביה	אין לה קנס
דין ד' עיקר דין קנס כשהיא יתומה	יתומה	כשהוא מעכב	מסברא
דין ה'	יתומה	כשהיא מעכבת	ריבוי דמאן ימאן

5) מהרש"א

a) שאלה

i) Why does תוספות assume for 'תירוץ ב' that

(1) in 'ג' there's no קנס for an אשה who's אביה ממאנת ברשות אביה

ii) While תוספות assumes for 'תירוץ א' that

(1) in 'ג' there's קנס for an אשה who's אביה ממאנת ברשות אביה

b) תשובה

i) For 'תירוץ ב'

(1) If an אשה had קנס where she's אביה ממאנת ברשות אביה (דין ג')

(2) the ממאנת is יתומה where ה' בריתא wouldn't have needed to teach

(3) But

(a) the בריתא would instead have taught 'ג' דין for an אשה who's ממאנת even where she's אביה ברשות

(b) And I would have understood myself that ש"כ there's קנס for יתומה who's ממאנת אביה

ii) While for 'תירוץ א'

(1) even if the ריבוי teaches 'ג' דין that an אשה can be ממאנת even if she's ברשות אביה

(a) The בריתא still needs to mention that the ריבוי is for יתומה

(b) to teach for יתומה the עיקר דין (דין ד') that there's קנס for יתומה altogether

תד"ה אלא אונס

1) Review this table carefully

מפתה	אונס	עיכוב של האונס והמפתה עצמו
אינו שותה בעציצו ומצי מעכב ברם משלם קנס אם לא מכניסנה	שותה בעציצו ומשלם קנס אף אם מכניסנה	
לא מצי מכניסנה אבל משלם קנס [מקרא]	לא מצי מכניסנה אבל משלם קנס [לימוד]	עיכוב אביה
מכניסנה שלא מדעתה אבל משלם קנס בין אם מכניסנה בין אם לא מכניסנה [לימוד]	לא מצי מכניסנה אבל משלם קנס [מקרא]	מיאון של אשה
ילפינן מאונס	ילפינן ממפתה	ענינים שונים

2) תוספות

a) קשיא

i) Why does the גמרא need a לימוד that אביה for אונס can be יכניסנה מעכב שלא

ii) Instead

(1) derive this from מפתה

(2) where the פסוק says outright that אב can be מעכב

b) תירוץ

i) Because I can say that

(1) מפתה is less likely for אונס than for עיכוב

ii) Since

(1) The אונס is בעציצו שותה and can't be מעכב

(2) While a מפתה can be מעכב

3) מהרש"א

a) קשיא

i) Then why do we need a special לימוד for מפתה that אשה can be מעכב

ii) Since

(1) Once we know that אשה can be מעכב for אונס

(a) where we've just established that עיכוב is less likely than for מפתה

(2) then מכל שכן that she can be מעכב for מפתה

b) תירוץ

i) אונס for אשה by עיכוב isn't the same as מפתה for אשה by עיכוב

ii) Because we've established that

(1) מפתה for אשה by עיכוב

- (a) Results only in קנס
- (b) But the מפתה can still be מכניס the מדעתה אשה שלא
- (2) While עיכוב by אשה for אונס
  - (a) Results both in קנס and in the אונס not being permitted to be מכניס her
- c) קשיא
  - i) So why did תוספות ask that we ought to derive to אונס from מפתה that אביה can be מעכב שלא יכניסנה
- d) תירוץ
  - i) Because for אביה the עיכוב for מפתה and אונס have the same result:
    - (1) The אונס or מפתה can't be מכניס the אשה

דף מ.

תד"ה ניתי עשה

1) משנה

- a) Even though generally אונס is בעצו
- b) If the אשה isn't לבא בישראל
  - i) for example if she's a ממזרת
  - ii) the אשה isn't כונס the אונס
- c) Based on
  - i) ולו תהי' לאשה
  - ii) אשה הראוי' לו

2) גמרא

- a) קשיא
  - i) Let the עשה of לאשה ולו תהי' עשה
  - ii) Be דוחה וכו' of לא תעשה דוחה
- b) תירוץ
  - i) עשה ולו תהי' לאשה isn't a true עשה
(1) "דאי אמרה לא בעינא מי איתי לעשה כלל"

3) תוספות

- a) גמרא of the הוה אמינא on the קשיא
  - i) How could the גמרא even consider that
    - (1) עשה ולו תהי' לאשה is an עשה
    - (2) and that this עשה can be לא תעשה דוחה
  - ii) When
    - (1) the לימוד of לאשה ולו תהי' teaches precisely that
    - (2) an אונס to the אסור is אשה שאינה ראוי'
- b) תירוץ of "אי נמי"
  - i) The גמרא in the אמינא הוה asked that
    - (1) we ought to apply לאשה ולו תהי'
    - (2) Only for an אשה who's אינה ראוי' to the extent that she's בכרת
  - ii) And
    - (1) עשה דוחה לא תעשה

(2) Should result in the אונס being מכניס an אשה who's only בלאו

c) קשיא

i) Even without the פסוק of לאשה תהי' ולא

ii) Why would we have thought to apply עשה דוחה לא תעשה even to כריתות חייבי כריתות

d) תירוץ

i) At דף כט: the גמרא says that ריבויא teach that חייבי לאוין and חייבי כריתות are בקנס

ii) and

(1) If there were no פסוק of לאשה תהי' ולו

(2) We might have thought that

(a) Since חייבי כריתות are נתרבה for קנס the same as חייבי לאוין

(b) Then for נישואין too

(i) If עשה דוחה לא תעשה

(ii) The עשה ought to be דוחה the לא תעשה of חייבי כריתות the same as it's דוחה the לא תעשה of חייבי לאוין

e) קשיא on the מסקנא of the גמרא

i) Once we decide that

(1) עשה ולו תהי' לאשה isn't a true

(2) So the לא תעשה isn't נדחה by an עשה

ii) Then

(1) Even for חייבי לאוין

(2) Why do we need a לימוד to teach that an אונס can't be כונס an אשה שאינה ראויה

4) מהרש"א

a) תוספות of קשיא to תירוץ

i) I might have thought at least for חייבי לאוין that

(1) Since חייבי לאוין were לקנס נתרבה

(2) איתרבו נמי לנישואין

תד"ה הכי גרסין ממאי מדקתני

- 1) First הקדמה
  - a) לעצמה any קנס that's מוחל and she's מפותה מדעתה עביד
  - b) But she can't be מוחל a קנס that belongs to אביה
- 2) second הקדמה
  - a) יתומה קנסה לעצמה
- 3) Third הקדמה
  - a) נערה שנתארסה ונתגרשה קנסה לעצמה ר' עקיבא דמשנה says that
- 4) משנה
  - a) יתומה שנתארסה ונתגרשה
  - b) ר' אלעזר אומר המפתה פטור
- 5) גמרא
  - a) נתארסה ונתגרשה נערה יתומה who was משנה deals with
  - b) קנסה לעצמה ר' עקיבא דמשנה ר' אלעזר agrees with
  - c) And it follows that
    - i) If the נערה was מפותה
    - ii) She's מוחל this קנס
  - d) קשיא
    - i) Why isn't this a פשיטות
- 6) מהרש"א as explained by תוספות
  - a) קשיא
    - i) That the משנה says it's only for a יתומה who's נתארסה ונתגרשה that there's no קנס
    - ii) Makes it appear that the משנה **doesn't** follow דמשנה ר' עקיבא דמשנה
    - iii) Since קנסה לעצמה ר' עקיבא דמשנה says that
      - (1) for **any** נערה שנתארסה ונתגרשה
      - (2) Whether or not she's a יתומה
  - b) תירוץ
    - i) Don't be גורס in the גמרא that
      - (1) we derive from the word יתומה that ר' אלעזר agrees with דמשנה ר' עקיבא דמשנה
      - (2) and that the גמרא asks that this is a פשיטות
    - ii) Instead

- (1) the גמרא asks the קשיא that תוספות just asked
- (2) and the גמרא answers that
- (a) the ר' עקיבא דמשנה in fact agrees with משנה
  - (b) and it mentions יתומה to teach that
    - (i) Just as for יתומה there is no קנס for מפותה since קנסה לעצמה and מוחל' s מדעתה עביד
    - (ii) The same applies for a נערה who's ונתגרשה and is a מפותה
    - (iii) Since the קנס of this נערה is לעצמה according to ר' עקיבא דמשנה and ר' אלעזר

דף מ:

תד"ה דאי בעי מסר ובא"ד וכי תימא עילף

1) First הקדמה

a) קידושין in "יד" has a נערה

i) Because

(1) Although אביה can be מקדש a נערה to a third person

(2) She also has the "יד" to be מקדש herself to a third person

2) Second הקדמה

a) Not only does אב have the power to be מקדש his בתו as a קטנה or as a נערה

b) He also has the power to be מוסר her (to be מקדש her) to a שחין ומוכה

3) Third הקדמה

a) אב more likely than כסף קידושין to belong to בושת ופגם

i) Because

(1) קידושין מעלמא התא

(2) בושת ופגם מגופה אחי

b) The meanings of התא מעלמא and אחי מגופה aren't important at this point

4) גמרא

a) שאלה

i) How do we know that אביה belong to נערה and קטנה of בושת ופגם

b) תשובה

i) Because אביה can be מוסר the קטנה and נערה to שחין ומוכה

ii) Note that

(1) ד"ה דאי בעי רש"י explains that {*take from Art scroll}

(a) כיון דבידו ליטול ממון לפוגמה ולביישה בוששה זו

(b) השתא אפסדי האי {אונס או מפתה} דפגמה

לומדים	של	מן
בושת ופגם	נערה וקטנה	הא דמוסר לה למנוול

5) תוספות

a) קשיא

i) Why didn't the גמרא say that

(1) we know that אביה belong to נערה and קטנה of בושת ופגם

(2) from the rule that

- (a) נערה and קטנה can be מקדש אב
 (b) And the כסף קידושין belong to him

b) תירוץ

i) We established in the הקדמה that

(1) מעלמא התא and קידושין (1)

(a) are more likely belong to אב

(b) Than מגופה אתי that בושת ופגם

לומדים	של	מן
בושת ופגם	נערה וקטנה	הא דמוסר לה למנוול

אין לומדים	של	מן	משום
בושת ופגם	נערה וקטנה	הא דכסף קידושיהן שלא אביה הן	דקידושין מעלמא התא ובושת ופגם מגופה אתיא

6) קידושין דף ג:

a) we derive from "את בתי נתתי לאיש הזה" that

- i) אשה ניקנית בקידושי כסף
 ii) אביה belong to כסף קידושי'

b) קשיא

i) We've established that קטנה has no יד בקידושין while נערה does have יד בקידושין

ii) It follows that

(1) it's more מסתבר that קידושין belong to אביה for קטנה than for נערה

(2) and it's possible that "את בתי נתתי" applies only to קטנה and not to נערה

iii) so how can we derive the דין for נערה from the דין for קטנה

c) תירוץ

i) You're right

(1) And to derive that אב can be מקדש a נערה and that the קידושין belong to him

(2) We need to rely on a לימוד from ופגם that belong to אביה

לומדים	של	מן
בושת ופגם	נערה וקטנה	הא דמוסר לה למנוול
כסף קידושי לאביה	קטנה	בתי נתתי לאיש הזה
כסף קידושין לאביה	נערה	בושת ופגם

משום	מן	של	אין לומדים
דקידושין מעלמא התא ובושת ופגם מגופה אתיא	הא דכסף קידושיהן שלא אביה הן	נערה וקטנה	בושת ופגם
דדלמא לא מיירי אלא בקטנה דאין לה יד	בתי נתתי	נערה	כסף קידושין לאביה

7) תוספות

a) קשיא

i) We established that

(1) We derive that בושת ופגם belong to אביה because 'אי בעי מסר לה וכו'

ii) But

(1) Until we know that אביה can be מקדש her at all

(2) we certainly don't know that he can be מקדש her to a שחין ומוכה שחין

iii) And

(1) We don't know that אביה קידושי נערה belong to אביה

(2) Until we know that בושת ופגם belong to אביה

b) תירוץ

i) We derive that בושת ופגם of קטנה belong to אביה from קידושי נערה

ii) And we know דקטנה בושת ופגם belong to אביה because 'אי בעי מסר לה וכו'

iii) And אביה can be 'מוסר לה וכו' because

(1) We've already established that אביה can be מקדש her לאחר

(2) Based on the פסוק of "בתי נתתי לאיש הזה" that applies at least to קטנה

משום	מן	של	לומדים
הא דמוסר לה למנוול	הא דמוסר לה למנוול	נערה וקטנה	בושת ופגם
בתי נתתי לאיש הזה	בתי נתתי לאיש הזה	קטנה	כסף קידושי לאביה
בושת ופגם דקטנה	בושת ופגם דקטנה	נערה	כסף קידושין לאביה

משום	מן	של	אין לומדים
דקידושין מעלמא התא ובושת ופגם מגופה אתיא	הא דכסף קידושיהן שלא אביה הן	נערה וקטנה	בושת ופגם
דדלמא לא מיירי אלא בקטנה דאין לה יד	בתי נתתי	נערה	כסף קידושין לאביה

c) קשיא

i) We established that

(1) we can't derive קידושי קטנה from קידושי נערה

(a) because קטנה has no יד לקבל קידושין

(b) While נערה does have a יד for קידושין

- ii) Presumably בושת ופגם also has no יד
- iii) So

(1) How can we derive

- (a) That קדושי נערה
  - (i) Where נערה has a יד
  - (ii) Belongs to אביה
- (b) From בושת ופגם דקטנה
  - (i) Where presumably קטנה has no יד

d) תירוץ

- i) Actually בושת ופגם does have a יד in

לומדים	של	מן
בושת ופגם	נערה וקטנה	הא דמוסר לה למנוול
כסף קידושי לאביה	קטנה	בתי נתתי לאיש הזה
כסף קידושין לאביה	נערה דיש לה יד בקידושין	בושת ופגם דקטנה דיש לה יד בהן

אין לומדים	של	מן	משום
בושת ופגם	נערה וקטנה	הא דכסף קידושיהן שלא אביה הן	דקידושין מעלמא התא ובושת ופגם מגופה אתיא
דאביה מצי מקדש לה וכסף קידושי' לאביה	נערה	בתי נתתי	דדלמא לא מיירי אלא בקטנה דאין לה יד
דאביה מצי מקדש לה וכסף קידושי' לאביה	נערה	בושת ופגם של נערה	דאין אנו קובעין דבושת ופגם של נערה של אביה הן אלא מהא דמצי מקדש לה למנוול

8) מהרש"א part 1

a) קשיא

- i) Doesn't that mean that we can't derive
  - (1) that בושת ופגם דקטנה is where לאביה יד יש לה יד
  - (2) from קידושי קטנה that's where לאביה יד אין לה יד

b) תירוץ

- i) yes
- ii) in fact we've established that
  - (1) In fact we don't derive בושת ופגם דקטנה from קידושי קטנה
  - (2) But that we derive בושת ופגם דקטנה from 'וכו' אי בעי מסר לה וכו'

לומדים	של	מן
בושת ופגם	נערה וקטנה	הא דמוסר לה למנוול
כסף קידושי לאביה	קטנה	בתי נתתי לאיש הזה
כסף קידושין לאביה	נערה די ש לה יד בקידושין	בושת ופגם דקטנה די ש לה יד בהן

אין לומדים	של	מן	משום
בושת ופגם	נערה וקטנה	הא דכסף קידושיהן שלא אביה הן	דקידושין מעלמא התא ובושת ופגם מגופה אתיא
דאביה מצי מקדש לה וכסף קידושי לאביה	נערה	בתי נתתי	דדלמא לא מיירי אלא בקטנה דאין לה יד
דאביה מצי מקדש לה וכסף קידושי לאביה	נערה	בושת ופגם של נערה	דאין אנו קובעין דבושת ופגם של נערה של אביה הן אלא מהא דמצי מקדש לה למנוול
בושת ופגם	דקטנה	מן קידושי קטנה	קטנה אין לה יד בקידושין ויש לה יד בבושת ופגם

9) part 2 מהרש"א

a) We established that בושת ופגם has a יד in קטנה

b) קשיא

i) At the beginning of this דיבור when תוספות asked why we don't derive that

(1) אביה of נערה and קטנה belong to בושת ופגם

(2) From כסף קידושין

(3) דאי בתר מסר וכו' without having to rely on

ii) Why did תוספות have to answer that this is impossible because קידושין are מגופה while בושת ופגם is מעלמא

iii) When תוספות could have said that

(1) בושת ופגם has a יד in קטנה

(2) But has no יד in קידושין

c) תירוץ

i) You're right that this תירוץ would have explained

(1) why we can't derive בושת ופגם דקטנה from קטנה קידושי

ii) but it wouldn't have explained

(1) why we can't derive בושת ופגם for both נערה and קטנה where both have יד

(2) from נערה קידושי where נערה has a יד

תד"ה הא לאו הכי ובא"ד דוקא במוציא שם רע

1) גמרא

a) ריש לקיש

i) המוציא שם רע על הקטנה פטור

ii) Because for רע שם רע the פסוק says מלא נערה

iii) And גדולה is משמע only מלא נערה

b) רב אדא בר אהבה of קשיא

i) The רע שם רע should have been פטור for קטנה even without מלא נערה

ii) Because for רע שם רע מוציא

(1) "והוציאו את הנערה אל פתח בית אביה וסקלוה" פסוק says The

(2) And a קטנה isn't עונשין בת

c) תירוצ

i) You're right that for רע שם רע מוציא

(1) I'd have known even without מלא נערה that הקטנה רע שם רע על הקטנה is פטור

ii) The פסוק uses מלא נערה for רע שם רע

(1) To teach that

(a) elsewhere where נער is חסר

(b) is also קטנה במשמע

2) תוספות

a) רב אדא בר אהבה of קשיא on the קשיא

i) הקדמה

(1) At the שלב of the קשיא of רב אדא בר אהבה

(a) We haven't yet established that במשמע אף קטנה נער חסר

(b) And we hold that a פסוק that mentions עונשין deals only with נערה

ii) קשיא

(1) For נערה המאורסה the פסוק says

(a) "והוצאתם את הנער אל שער העיר וסקלתם וכו'"

(b) That suggests that the פסוק refers only to עונשין בת

(2) Yet רבנן still say that

(a) the איש is בסקילה for מאורסה

b) First תירוצ

i) רב אדא בר אהבה of קשיא on the קשיא say their דין based on the תירוצ to the קשיא

- ii) namely
  - (1) Although
    - (a) the פסוק deals with בת עונשין as concerns the אשה
  - (2) We still say that
    - (a) the איש is בסקילה for מאורסה קטנה
  - (3) because
    - (a) חסר there is נער
    - (b) And where נער is חסר then אף קטנה במשמע
- c) Second תירוץ as explained by מהרש"א
  - i) רב אדא בר אהבה says that
    - (1) For מוציא שם רע
      - (a) a special סברא brought by תוספות
      - (b) supports the משמעות from וסקלוה that מוציא שם רע applies only to a גדולה
    - (2) But for נערה מאורסה
      - (a) there is no special סברא to support the משמעות of בת עונשין that the פסוק deals only בגדולה
      - (b) and that's why the דין applies also to קטנה
- 3) תירוץ ב' on מהרש"א
  - a) But according to the מסקנא of the גמרא
    - i) We accept – similar to the first תירוץ -- that
      - (1) Wherever there is נער חסר then אף קטנה במשמע
      - (2) And
        - (a) wherever נערה is מלא only גדולה is במשמע
        - (b) Regardless of whether there's a special סברא

דף מא.

תד"ה ר' שמעון בן יהודה אומר

1) משנה

- a) האומר פתיתי את בתו של פלוני
  - i) Doesn't pay because קנס פטור מודה בקנס
  - ii) But he does pay ופגם בושת which is a ממון דין

2) ברייתא

- a) disagrees ר' שמעון דברייתא
  - i) A person has no נאמנות even for בושת ופגם to say פתיתי את בתו של פלוני
  - ii) Because בני משפחה aren't ניהא to give him נאמנות to be פוגם בת פלוני

3) דף מב. at גמרא

- a) בושת ופגם to pay נאמן על פי עצמו ר' שמעון says the person is

4) מהרש"א as explained by תוספות

- a) ר' שמעון דברייתא on חולק isn't דף מב. at ר' שמעון
- b) Because
  - i) At דף מב. At
    - (1) תבעו האב תחלה where ר' שמעון deals with a case
    - (2) And since לעזו himself the מוציא was אב
    - (3) We can't say it's not משפחה לבני ניהא to give נאמנות to the person who said פתיתי
  - ii) While ר' שמעון דברייתא
    - (1) Deals with where תבעו האב תחלה לא
    - (2) And here he's חולק on our משנה
  - iii) But ר' שמעון דברייתא and ר' שמעון of דף מב. Are both חולק on our משנה
    - (1) Because
      - (a) The משמעות of פתיתי את בתו של פלוני is that תבעו האב תחלה
      - (b) Yet our משנה says he's מהימן for בושת ופגם
      - (c) And it doesn't matter that this isn't ניהא to the בני משפחה

משום	בושת ופגם	משנה
מודה בממון חייב	חייב	ר' שמעון דברייתא
ומיירי בלא תבעו אב תחילה ולא ניהא לבני משפחה לאמני'	פטור	
תבעו אב תחילה וניהא לבני משפחה	חייב	ר' שמעון דף מב.

5) מהרש"א

a) משנה to our קשיא

- i) Since לא תבעו האב and לא ניהא להו
- ii) To whom is the person who said פיתיתי paying the בושת ופגם

b) First תירוץ

- i) חב לאחרים is אב
- ii) And
  - (1) the אחרים are תובע from the person who said פיתיתי
  - (2) by way of נתן דר' שיעבוד

c) second תירוץ as explained by מהרש"א

- i) Although it's not ניהא for the בני משפחה that the אשה was מפותה
- ii) It's more ניהא for them to claim that נאנסה rather than to accept that she was מפותה

iii) Now

- (1) In our משנה
  - (a) In fact the מפתה said בתו של פלוני פתיתי before there was any תביעה
  - (b) But
    - (i) once מפתה said פתיתי
    - (ii) אונס for תובע קנס בני משפחה answered by being

iv) שאלה

- (1) So why does תוספות refer to this case as אינו תבעו

v) תשובה

- (1) Because if the מפתה hadn't said פתיתי the בני משפחה wouldn't have made a תביעה

הדרן עלך אלו נערות

ט"ז סיון תשס"ח